

UCHWAŁA Nr 10/2024
SENATU AKADEMII MUZYCZNEJ
im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie
z dnia 23 maja 2024 r.

w sprawie warunków, trybu, terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu przeprowadzania rekrutacji na I rok stacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku *Kompozycja i Teoria Muzyki* w specjalności *Reżyseria dźwięku* w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie na rok akademicki 2024/2025

Działając na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Senat Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie postanawia, co następuje:

§ 1

1. Uchwala się warunki, tryb, termin rozpoczęcia i zakończenia oraz sposób przeprowadzania rekrutacji na I rok stacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku *Kompozycja i Teoria Muzyki* w specjalności *Reżyseria dźwięku* w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie na rok akademicki 2024/2025, które stanowią załącznik do niniejszej uchwały.
2. Szczegóły techniczne przeprowadzenia egzaminów on-line zostaną opublikowane na stronie internetowej uczelni w zakładce Kandydaci.

§ 2

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Uchwała wraz z załącznikami publikowana jest w Biuletynie Informacji Publicznej Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie w zakładce Prawo uczelniane/Uchwały Senatu/2024 oraz na stronie internetowej uczelni w zakładce Kandydaci.

R e k t o r

prof. dr hab. Wojciech Widłak

**Warunki, tryb, termin rozpoczęcia i zakończenia oraz sposób przeprowadzenia
rekrutacji na I rok stacjonarnych studiów pierwszego stopnia
na kierunku *Kompozycja i Teoria Muzyki w specjalności Reżyseria dźwięku*
w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie na rok akademicki 2024/2025**

**Rozdział I
OGÓLNE WARUNKI I TERMIN REKRUTACJI**

§ 1

1. Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie w ramach ustalonych limitów dokonuje przyjęć na I rok studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunki prowadzone w uczelni.
2. Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia jest wynik egzaminu wstępnego. Dodatkowo wymagane jest przedstawienie świadectwa maturalnego, a w przypadku kandydata z zagranicy – świadectwa maturalnego lub dokumentu równorzędnego, przetłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego i poświadczonego co do zgodności przez ambasadę lub konsulat RP.
3. Kandydat przedkładający świadectwo maturalne lub dyplom ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia wydany za granicą przez uprawnioną uczelnię działającą w systemie szkolnictwa wyższego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, może ubiegać się o przyjęcie na ogólnych zasadach pod warunkiem przedłożenia skanu oryginału i tłumaczenia przysięgłego na język polski ww. dokumentu przed egzaminami.
4. Kandydat przedkładający świadectwo maturalne lub dyplom studiów pierwszego lub drugiego stopnia wydany za granicą przez inną szkołę lub uczelnię niż wymienione w ust.2, może ubiegać się o przyjęcie na ogólnych zasadach, zgodnie z właściwą umową międzynarodową określającą równoważność wykształcenia. Kandydat z kraju, który nie podpisał umowy międzynarodowej przedkłada skan dokumentu potwierdzający nostryfikację wraz z tłumaczeniem.
5. Egzamin wstępny odbywa się w formie stacjonarnej. Uczelnia zastrzega sobie możliwość przeprowadzenia egzaminów w formie zdalnej, oraz dla niektórych kierunków/specjalności także w formie wideokonferencji on-line. O konieczności odbycia egzaminów wstępnych w formie zdalnej kandydaci zostaną powiadomieni w terminie pozwalającym na przygotowanie się do tej formy egzaminu.
6. Przed przystąpieniem do egzaminu kandydaci wnoszą opłatę rekrutacyjną w wysokości określonej odrębnym zarządzeniem rektora na podany w systemie rekrutacyjnym numer konta Uczelni. Opłata nie podlega zwrotowi po zakończeniu elektronicznej rejestracji kandydatów w systemie MERK.
7. Uczelnia korzysta z danych zawartych w Krajowym Systemie Danych Oświatowych w celu odczytania wyników matury. Brak zgody na przetwarzanie danych podczas wypełniania deklaracji maturalnej w roku 2024 w szkole średniej, może skutkować brakiem możliwości umieszczenia kandydata na liście osób przyjętych na studia.
8. Uczelnia, korzystając z systemu elektronicznego, przeprowadza rejestrację kandydatów na studia pierwszego stopnia:
 - 1) elektroniczna rejestracja kandydatów rozpoczyna się **27 maja 2024 r. i kończy 17 czerwca 2024 r.**
 - 2) link do systemu internetowej rejestracji kandydatów znajduje się na stronie internetowej Akademii;
 - 3) kandydaci korzystają z dostępu do Internetu we własnym zakresie;
 - 4) w celu rejestracji kandydat wypełnia i zatwierdza formularz rekrutacyjny oraz wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych;
 - 5) wraz z formularzem rekrutacyjnym kandydat składa oświadczenia:
 - a) potwierdzające prawdziwość danych zawartych w formularzu,

- b) o zgodzie na odbycie egzaminu w formie wideokonferencji, jeśli egzamin przewiduje taką formę egzaminu,
- 6) rejestrację elektroniczną uznaje się za wiążącą po wprowadzeniu przez kandydata wszystkich niezbędnych danych oraz zatwierdzeniu, wygenerowaniu i wysłaniu formularza,
- 7) do dokonania i potwierdzenia rejestracji oraz przekazywania informacji dotyczących egzaminów wstępnych służy osobiste konto kandydata,
- 8) uczelnia nie ponosi odpowiedzialności za niemożność rejestracji spowodowaną awariami sieci internetowej lub okresowymi przeciążeniami serwerów. W takich przypadkach kandydat informuje sekretarza Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej o zaistniałym problemie.
- 9. Rekrutacja na studia pierwszego stopnia na kierunek: kompozycja i teoria muzyki, specjalność reżyseria dźwięku rozpoczyna się **20 czerwca 2024 r. i kończy 31 października 2024 r.**
- 10. Szczegółowe terminy egzaminów wstępnych zostaną ustalone przez właściwe wydziałowe komisje rekrutacyjne po zakończeniu elektronicznej rejestracji kandydatów i podane do wiadomości na stronie internetowej Akademii, w zakładce – Kandydaci.

§ 2

1. Do egzaminu wstępnego dopuszczeni są kandydaci, którzy spełnią wymagania określone w §1 oraz:
 - 1) w ogłoszonym przez uczelnię terminie wypełnią elektroniczny formularz rekrutacyjny,
 - 2) w ogłoszonych przez uczelnię terminach przedstawią wymagane dokumenty, o których mowa w § 10.
3. Kandydaci na studia pierwszego stopnia nie muszą posiadać świadectwa ukończenia szkoły muzycznej II stopnia. Podczas egzaminu wstępnego winni wykazać się umiejętnościami i wiedzą na poziomie odpowiadającym ukończeniu takiej szkoły.
4. Studenci Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie ubiegający się o podjęcie studiów w ramach kolejnego kierunku – zobowiązani są zdać wszystkie egzaminy obowiązujące kandydatów na I rok studiów danego kierunku.
5. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych nie korzystają z żadnych specjalnych uprawnień przy ubieganiu się o przyjęcie na studia.
6. Kandydaci niepełnosprawni lub przewlekle chorzy, podlegają tej samej procedurze rekrutacyjnej. Kandydaci mogą ubiegać się o zaadaptowanie formy egzaminów do swoich potrzeb wynikających z niepełnosprawności, przy czym forma ta nie oznacza zwolnienia z egzaminu – ma jedynie na celu wyrównanie szans. Forma egzaminu ustalana jest w sposób indywidualny, z przewodniczącym właściwej komisji rekrutacyjnej dla kierunku, w drodze szczegółowej rozmowy z kandydatem oraz weryfikacji dokumentów potwierdzających niepełnosprawność, dostarczonych przez kandydata na co najmniej 3 dni przed rozpoczęciem rekrutacji.

Rozdział II

WARUNKI I TRYB POSTĘPOWANIA REKRUTACYJNEGO

§ 3

1. Postępowanie rekrutacyjne na I rok studiów pierwszego stopnia przeprowadzane jest według systemu punktowego określonego w Zasadach oceniania kandydatów przez Komisje Egzaminacyjne.
2. Kandydaci przyjmowani są według kolejności miejsc. O kolejności decyduje liczba uzyskanych punktów.
3. Oceny poszczególnych egzaminów dokonuje się systemem punktacji od 0 do 25 pkt.
4. Kandydaci na studia są przyjmowani do wyczerpania limitu miejsc.
5. W przypadku uzyskania tej samej liczby punktów przez dwóch lub więcej kandydatów, o kolejności przyjęć decyduje:
 - 1) w postępowaniu na studia pierwszego stopnia – uzyskany procentowy wynik na egzaminie maturalnym z języka polskiego (poziom podstawowy), a w przypadku wyniku tożsamego – uzyskany wynik z egzaminu maturalnego z matematyki (poziom podstawowy),
 - 2) w każdym z tych przypadków brana pod uwagę jest liczba punktów w odniesieniu do dwóch miejsc po przecinku.

6. W wyniku rekrutacji kandydat może zostać przyjęty tylko na jedną specjalność na danym kierunku i stopniu studiów.
7. Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów. Kandydaci przyjęci na studia mają obowiązek potwierdzenia wpisu na I rok studiów w wyznaczonym przez uczelnię terminie. Brak potwierdzenia wpisu o którym mowa w §10 pkt 7 oznacza rezygnację ze studiów.
8. W przypadku rezygnacji kandydata, na jego miejsce zostaje przyjęty kandydat posiadający najwyższą liczbę punktów z listy osób, które zdały egzamin wstępny na dany kierunek/specjalność, a nie zostały przyjęte z powodu niewystarczającej liczby punktów w ramach posiadanych limitów miejsc.
9. W terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji o odmowie przyjęcia na studia kandydaci mają prawo złożyć odwołanie do rektora.
10. Odwołanie należy złożyć za pośrednictwem WKR, która wydała decyzję.
11. WKR zobowiązane są niezwłocznie po otrzymaniu odwołania przekazać je wraz z aktami sprawy do sekretarza Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej. UKR po sporządzeniu projektu decyzji, przekazuje dokumenty rektorowi.
12. Rektor rozpatruje odwołania kandydatów w ciągu miesiąca od dnia doręczenia decyzji WKR.
13. Decyzje w sprawie odwołań podejmuje rektor. Decyzja rektora jest ostateczna.

§ 4

1. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza wydziałowa komisja rekrutacyjna (zwana dalej WKR) powołane przez Przewodniczącego Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (UKR), w uzgodnieniu z właściwym dziekanem.
2. Przewodniczącym WKR może być dziekan lub wyznaczona przez dziekana osoba.
3. W skład WKR wchodzi: przewodniczący, sekretarz, oraz 1-3 członków.
4. Przewodniczący WKR powołuje komisje egzaminacyjne i ich przewodniczących do przeprowadzania poszczególnych egzaminów. Komisje egzaminacyjne mogą pracować w zespołach egzaminacyjnych.
5. Przewodniczący WKR może powołać sekretarzy komisji egzaminacyjnych. Sekretarz WKR nadzoruje i koordynuje ich pracę.
6. Komisja lub zespół muszą liczyć co najmniej trzy osoby.
7. Do zadań WKR należy w szczególności:
 - 1) przyjmowanie zgłoszeń w systemie rejestracji elektronicznej oraz ich weryfikacja,
 - 2) przyjmowanie dokumentów od kandydatów na studia i kontrola ich kompletności,
 - 3) kontrolowanie zgodności danych wprowadzonych przez kandydatów podczas elektronicznej rejestracji z danymi zawartymi w złożonych dokumentach,
 - 4) ustalenie listy kandydatów dopuszczonych do egzaminu wstępnego,
 - 5) przekazanie kandydatom informacji o szczegółach technicznych przeprowadzania egzaminów i ich terminach,
 - 6) organizacja oraz przeprowadzenie postępowania rekrutacyjnego i ogłoszenie jego wyników (etapowych i ostatecznych),
 - 7) ustalanie w uzgodnieniu z dziekanem wydziału puli miejsc na poszczególnych specjalnościach studiów w ramach limitu miejsc dla danego kierunku studiów,
 - 8) podejmowanie decyzji o przyjęciu lub nieprzyjęciu kandydata na studia, w ramach przyznanego limitu miejsc,
 - 9) przygotowanie i ogłoszenie list kandydatów przyjętych na I rok studiów, nieprzyjętych z powodu niewystarczającej liczby punktów w ramach posiadanych limitów miejsc oraz listy osób, które nie zdały egzaminu wstępnego,
 - 10) zawiadomienie kandydatów o wynikach postępowania rekrutacyjnego w formie wiadomości elektronicznej (uczelnia nie ponosi odpowiedzialności za skuteczne doręczenie), z zastrzeżeniem, iż decyzje administracyjne (wydawane tylko w przypadku nieprzyjęcia na studia) będą doręczone pocztą,
 - 11) wydawanie po zakończeniu postępowania rekrutacyjnego (na prośbę kandydata) zaświadczeń o wynikach postępowania rekrutacyjnego,
 - 12) sporządzanie sprawozdań z wyników postępowania rekrutacyjnego,
 - 13) przesyłanie odwołań od decyzji odmownych wraz z aktami sprawy do UKR.

8. Za prawidłowe wykonanie zadań określonych w ust. 7, z wyłączeniem punktu 8 odpowiadają sekretarze WKR.
9. Po zakończeniu egzaminów wstępnych WKR sporządza i ogłasza listę kandydatów, którzy:
 - 1) zdali egzamin wstępny (w kolejności uzyskanych punktów),
 - 2) nie zdali egzaminu wstępnego (alfabetyczną).
10. Po otrzymaniu danych o wyniku egzaminów maturalnych WKR przeprowadza postępowanie rekrutacyjne i ogłasza:
 - 1) listę kandydatów przyjętych na I rok studiów (alfabetyczną),
 - 2) listę kandydatów, którzy zdali egzamin wstępny, a z powodu niewystarczającej liczby punktów nie zostali przyjęci na I rok studiów w ramach posiadanych limitów miejsc (w kolejności uzyskanych punktów).

§ 5

Do przeprowadzenia egzaminów wstępnych uprawnieni są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni.

§ 6

1. Z przebiegu postępowania rekrutacyjnego dla każdego kandydata sporządza się odrębny protokół.
2. W protokole indywidualnym wpisuje się punkty uzyskane z poszczególnych egzaminów. Protokół podpisują przewodniczący komisji egzaminacyjnej lub zespołu egzaminacyjnego i sekretarz komisji egzaminacyjnej. Wszelkie skreślenia, zmiany i poprawki dokonywane w protokole powinny być potwierdzone dodatkowym podpisem przewodniczącego komisji i sekretarza komisji.
3. Na podstawie indywidualnych protokołów, sekretarze sporządzają zbiorczy protokół dla danego kierunku/specjalności, obejmujący wszystkich ubiegających się kandydatów. W protokole wpisuje się sumy punktów uzyskane przez kandydatów oraz wynik (zdał, nie zdał) i rezultat ostateczny (przyjęty, nieprzyjęty). Protokół podpisują przewodniczący i sekretarz WKR.

§ 7

Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne, z zagwarantowaniem ochrony danych osobowych wymaganej przepisami.

§ 8

1. Organem nadzorującym postępowanie rekrutacyjne jest Uczelniana Komisja Rekrutacyjna (UKR) powołana przez rektora.
2. W skład UKR wchodzi: przewodniczący, zastępca przewodniczącego oraz sekretarz.
3. Przewodniczącym UKR jest wyznaczony przez rektora prorektor.
4. Do zadań UKR należy w szczególności:
 - 1) powoływanie Wydziałowych Komisji Rekrutacyjnych w uzgodnieniu z dziekanami, podejmowanie ustaleń dotyczących prac WKR,
 - 2) kontrola przestrzegania przez WKR warunków i trybu rekrutacji,
 - 3) kontrola poprawności przeprowadzania egzaminów na studia pierwszego i drugiego stopnia,
 - 4) sporządzenie projektu decyzji administracyjnej w przypadku odwołania kandydata od decyzji WKR o nieprzyjęciu na studia.

§ 9

1. Rektor może ogłosić dodatkową rekrutację na określone kierunki/specjalności studiów, na wniosek właściwego dziekana – w przypadku niewypełnienia limitu miejsc na studiach pierwszego lub drugiego stopnia.
2. Terminy egzaminów w ramach dodatkowej rekrutacji ogłasza właściwa WKR na stronie internetowej uczelni.
3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym paragrafie decyzje podejmują właściwe wydziałowe komisje rekrutacyjne.

Rozdział III WYMAGANE DOKUMENTY

§ 10

1. Do formularza rekrutacyjnego należy dołączyć w formie elektronicznej:

- 1) kolorowe zdjęcie, jak do dowodu osobistego¹,
- 2) dowód wniesienia opłaty rekrutacyjnej na konto uczelni²,
- 3) skan dokumentów wymienionych w § 1 ust. 2-4.
- 4) wypełniony, przygotowany dla danego roku akademickiego kwestionariusz do rekrutacji na specjalność *Reżyseria dźwięku*
2. Pliki i dokumenty, o których mowa w ust. 1 należy przesyłać według wytycznych podanych na stronie internetowej AMKP.
3. WKR zastrzega sobie możliwość weryfikacji tożsamości kandydata przed egzaminem.
4. Aby dokonać potwierdzenia wpisu na studia należy złożyć w wyznaczonym terminie, na podany adres mailowy właściwego dziekanatu wymaganą deklarację oraz doręczyć następujące dokumenty w formie skanów:
 - 1) skan oryginału lub odpisu świadectwa dojrzałości lub kopię uwierzytelnioną notarialnie – dotyczy kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia,
5. Osoba wpisana na studia, pod rygorem skreślenia z listy studentów, najpóźniej do ostatniego dnia przed rozpoczęciem roku akademickiego przedkłada we właściwym dziekanacie :
 - 1) oryginały dokumentów, o których mowa w ust. 5 pkt 1 celem potwierdzenia zgodności z oryginałem przesłanych skanów,
 - 2) dowód tożsamości – do wglądu.
6. Kandydaci – obcokrajowcy składają dokumenty w tłumaczeniu na język polski.

Rozdział IV

ZAKRES EGZAMINU WSTĘPNEGO

§ 11

1. Egzaminy wstępne mają charakter konkursowy.
2. Szczegółowe wymagania programowe na poszczególne specjalności zawarte są w Informatorze dla kandydatów na rok akademicki 2024/25 dostępnym na stronie internetowej AMKP a przebieg i zakres egzaminów opisany jest w załączniku nr 3 do Uchwały.
3. Egzamin wstępny jest dwuetapowy.
4. Kandydaci, którzy w pierwszym etapie nie uzyskają wymaganej liczby punktów, nie są dopuszczani do dalszego etapu egzaminu wstępnego. Egzamin uważa się za niezdany.
5. W sytuacji, w której kandydaci uzyskali taką samą liczbą punktów weryfikacja odbywa się na zasadach określonych w §3 ust. 5 pkt 1-2.
6. Do drugiego etapu przystępują kandydaci, którzy zdali etap pierwszy;
7. Listę kandydatów (w kolejności alfabetycznej) dopuszczonych do II etapu, podpisaną przez przewodniczącego i sekretarza WKR lub wyznaczonych przez przewodniczącego WKR przewodniczącego i sekretarza KE ogłasza sekretarz.
8. W przypadku przeprowadzenia egzaminów w formie zdalnej, komisja egzaminacyjna ocenia przesłany wcześniej przez kandydata materiał mający formę elektronicznego pliku z zapisem danych (nagranie, partytura, praca pisemna, prezentacja w standardowym formacie), a w przypadku niektórych kierunków/specjalności odbywa również rozmowę kwalifikacyjną on-line (wideokonferencja).

R e k t o r

prof. dr hab. Wojciech Widłak

¹ zaimportowane do systemu rekrutacyjnego zdjęcie zostanie użyte w legitymacji studenckiej. Załączony plik musi spełniać następujące wymagania: wymiary 35x45 mm, 300 dpi, zdjęcie powinno być wykonane na jednolitym jasnym tle, mieć dobrą ostrość oraz odwzorowywać naturalny kolor skóry, obejmować wizerunek od wierzchołka głowy do górnej części barków, tak aby twarz zajmowała 70-80% fotografii, pokazywać wyraźnie oczy, zwłaszcza źrenice i przedstawiać osobę w pozycji frontальной, bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami, patrzącą wprost z otwartymi oczami, nieprzesłoniętymi włosami, z naturalnym wyrazem twarzy i zamkniętymi ustami;

² warunkiem dopuszczenia do egzaminu wstępnego jest dostarczenie wszystkich elementów, o których mowa w § 10, ust. 1.

Zasady oceniania kandydatów przez Komisje Egzaminacyjne

Tabela punktacji:

punkty	ocena
25	bardzo dobrze ++
24	bardzo dobrze +
23	bardzo dobrze
22	bardzo dobrze -
21	bardzo dobrze - -
20	dobrze ++
19	dobrze +
18	dobrze
17	dobrze -
16	dobrze - -
15	dostatecznie ++
14	dostatecznie +
13	dostatecznie
12	dostatecznie -
11	dostatecznie - -
0-10	niedostatecznie

Zasady obliczania wyniku egzaminu wstępnego

1. Na wynik egzaminu kierunkowego składa się średnia jego komponentów mnożona „x3”
2. Końcową punktacją stanowi suma wyniku egzaminów: kierunkowego oraz uzupełniającego.

Minimalne wymagania punktowe

Kierunek: kompozycja i teoria muzyki

Specjalność: reżyseria dźwięku

studia I stopnia

egzamin kierunkowy – min. 18 pkt

egzamin uzupełniający – min. 18 pkt

Tryb i warunki egzaminów wstępnych na I rok studiów pierwszego stopnia specjalność reżyseria dźwięku, na kierunku: *Kompozycja i teoria muzyki*, prowadzonego na Wydziale, na stopniu pierwszym, profilu ogólnoakademickim

WYDZIAŁ	KIERUNEK	SPECJALNOŚĆ	Studia I stopnia – LICENCJAT	Studia II stopnia – MAGISTER
			Etapy Egzaminu	nie dotyczy
TWÓRCZOŚCI, INTERPRETACJI I EDUKACJI MUZYCZNEJ	KOMPOZYCJA I TEORIA MUZYKI	REŻYSERIA DŹWIĘKU	Egzamin dwuetapowy* Etap I Egzamin kierunkowy - 3 komponenty 1. badanie wiedzy z zakresu zasad muzyki 2. badanie wiedzy z fizyki i akustyki (na poziomie liceum ogólnokształcącego) 3. rozmowa kwalifikacyjna: egzamin ustny z przykładami dźwiękowymi, przeprowadzony indywidualnie z kandydatem Etap II Egzamin uzupełniający kształcenie słuchu, ustny egzamin praktyczny	nie dotyczy

* do drugiego etapu mogą przystąpić kandydaci, którzy pozytywnie zdali etap pierwszy